

LESTIPS
BIJ

Fin & Snip

SPELEN MET DE BAL

OVER HET BOEK

Dit is het tweede boekje in een serie over Fin, een kleine jongen, en zijn liefste vriend Snip, een slim en soms wat ondeugend papegaaitje. In dit boekje in lentesfeer spelen ze samen met de bal. Dat begint al vanaf het moment dat ze wakker worden. Eerst spelen ze in huis met de bal, maar dat gaat niet goed natuurlijk, dus hup ... met de bal naar buiten! Daar kan het spel vrolijk verdergaan en doen ze samen zelfs de fraaiste kunsten. Als ze weer gaan slapen, moet de bal mee in bed ...

Het bijzondere van dit boek is dat je achter grote flappen ziet wat de gevolgen zijn van wat ze ondernemen. Dit zorgt voor extra leesplezier, want wat gebeurt er onder die extra bladzijden? Zelfs al weten kinderen na herhaling heel goed wat ze te zien krijgen als ze de flap omdraaien, het is telkens opnieuw weer leuk.

OVER DEZE LEES- EN SPELTIPS

De suggesties bij dit boek zijn uitgewerkt rond het thema spelen met de bal. De roze bloemen en bloesembomen geven een lentesfeer, zodat het lekker naar buiten gaan in het voorjaar om te spelen ook een insteek is om met dit boek aan de slag te gaan. Het leesplezier tijdens het voorlezen van dit boek staat voorop en ontstaat vooral door rijke interactie. Als het kind door verbale en non-verbale communicatie beter begrijpt wat er in het boek te zien is, versterkt dit het plezier en waardering voor het boek. Extra beleving wordt opgeroepen door naast het talige aspect vooral spel de nodige aandacht te geven.

OVER DE MAKERS

Elly van der Linden (NL) is docent leesbevordering en betrokken bij landelijke leesbevorderingsprojecten zoals BoekStart. Zij zet zich in om het voorlezen thuis en in de kinderopvang te stimuleren en om baby- en peuterboekjes van hoge kwaliteit onder de aandacht te brengen. Vanwege deze achtergrond werd haar door uitgevers gevraagd concepten te bedenken voor boeken voor de jongste leeftijdsgroep. Haar doel is dat de boekjes veel interactie uitlokken tussen het kind en de (groot)ouder en kindbegeleider die dit boek voorleest. De kans dat op die manier plezier in boeken en voorlezen ontstaat, is dan het grootst. Van fijne voorleesmomenten al op heel jonge leeftijd heeft een kind zijn hele verdere leven profijt.

Thema's

Spelen met de bal, binnen spelen;
buiten spelen, lentesfeer

Doelgroep

1,5 tot 3 jaar

Illustrator Greet Bosschaert (Brugge) is de dochter van de bekende kunstenaar Renaat Bosschaert. Greet is evenals haar vader een veelzijdig kunstenaar en is actief in woordenwinkel Symposion vanwaar ze veel mensen inspireert met haar creatieve vondsten. In haar eigen atelier voorzag zij al vele kinderboeken van stemmige illustraties. Greet tekent kleurrijke prenten in potlood, acryl en drukinkt. Haar papegaaitje en kat figureren regelmatig in haar boeken. De boeken over Fin & Snip zijn haar eerste boeken voor heel jonge kinderen. Andere boeken van haar zijn: Durf ik?, Een heel bijzondere kat, Met ons komt alles goed, Het erf van haan.

VOORBEREIDING

Voordat je dit boek voorleest, probeer je zelf uit hoe het werkt met de flappen, omdat die zorgen voor verrassende effecten. Als jij weet wat eronder te zien, kun je het boek leuker voorlezen. De flappen hebben een duidelijke functie omdat erachter het gevolg te zien is van de acties van Fin en Snip.

Bijvoorbeeld: Nadat ze de bal naar elkaar hebben gerold, gooit Fin er een blokkentoren mee om. De bal stuitert verder en tegen een vaas met bloemen, pats ... kapot! Wat een stoute bal, ga jij maar naar buiten! Stel je voor hoe je dit gaat voorlezen en vertellen: is het anders bij dit ene kind dan bij dat groepje oudere peuters?

INTRODUCTIE VAN HET BOEK

Je introduceert het boek op een speelse manier om de kinderen in de sfeer van het boek te brengen en voorkennis op te roepen. Het hoeft geen ingewikkelde activiteit te zijn en duurt maar even.

1. ROLLEN, STUITEREN EN GOOIEN

Doel: kinderen worden in de sfeer van het boek gebracht

Blijf heel dicht bij wat de peuters zelf concreet doen met een bal en maak zo een bruggetje naar dit boek. Geef ze een of meer ballen in verschillende maten. Wat doen ze er zelf spontaan mee?

Geef zonodig een spelprikkel door ze de bal naar elkaar toe te laten rollen of stuiten of maak samen een toren van blokken en laat die met de bal omgooien. Als er genoeg gespeeld is, haal dan het boek erbij, laat de voorkant zien en vertel dat Fin en Snip ook graag met een bal spelen net als de kinderen.

2. WAT KAN EEN PAPEGAAI?

Doel: oproepen van voorkennis van een papegaaï

Neem het boek erbij en toon het de kinderen. Op de achterkant van het boek staat een foto van de 'echte Snip' die een kusje geeft aan de illustrator, en op de voorkant staat de tekening van Snip die parmantig op een bal zit. Vraag de kinderen of ze ook op een bal kunnen zitten, net als Snip. En een kusje geven? Snip is een vogel en kan dus heel goed vliegen. Kunnen kinderen dat ook? Kan Snip een bal gooien? En kunnen kinderen dat wel?

VOORLEZEN

Met de allerkleinsten zul je de volgorde van de bladzijden niet aan kunnen houden, omdat ze zelf het boek vast willen houden en er kriskras doorheen bladeren. Geef ze alle ruimte om dit te doen, ondersteun het boek als dat nodig is en laat ze in hun eigen tempo kijken en ontdekken. Er is bijvoorbeeld ook nog een poes die zijn eigen rol heeft. Is die het leukst om te volgen? Dan sluit je daarbij aan.

De wat oudere peuters leren al wel het verband zien tussen de bladzijden en ontdekken een logische flow in de acties van Fin en Snip.

Bijvoorbeeld: Eerst balanceert Snip op de bal die Fin tussen zijn voeten houdt terwijl hij op zijn rug ligt. Dan doen ze een volgend kunstje dat wel erg moeilijk is met een kleine bal. Snip valt van het balletje, maar is dat erg? Gelukkig kan Snip heel goed vliegen!

Je reageert als eerste op wat kinderen zelf zeggen over wat ze zien is. Dat krijgt voorrang op wat jij erover wilt zeggen. Je volgt dus in eerste instantie het kind. Daar voeg je op het goede moment aan toe wat de interactie verrijkt, niet alleen door vragen te stellen maar ook door te vertellen over wat er gebeurt. Kinderen horen dan van jou hoe je iets onder woorden brengt. Het geeft niet als ze dat nog niet precies allemaal begrijpen. Door herhaald horen, steken ze daar toch veel van op.

Bijvoorbeeld: Hier rollen de ballen van de berg af. Fin schuift erachteraan, naar omlaag, en poes rent naar beneden. Je wijst aan waar 'beneden' is en wijst hoe 'omlaag gaan' gaat. Wie is er hier al beneden? En dan komt ... En dan volgt ...

Je vertelt niet alleen, maar je leest ook de zinnestukjes voor. Daarmee zorg je dat het kind verschillende formuleringen hoort, in schrijftaal én in spreektaal. Ook als je denkt dat het kind het nog niet begrijpt, laat je de geschreven tekst horen.

In het boek staan in schrijffletters veel klanknabootsingen en uitroepen, zoals pats, oei, boem, boink en woesh. Laat de kinderen die meezeggen. Als je het boek een paar keer met ze hebt gelezen, weten ze al gauw welk geluid waarbij hoort.

DAT KAN IK OOK!

Doel: versterken begrip en beleving van wat in het boek gebeurt; spelplezier

Kinderen kunnen door het spel van Fin en Snip direct al geprikkeld worden om iets vergelijkbaars met de bal te gaan doen, ook al is het boek nog maar half doorgekeken. Het is een echte peuterreactie om meteen zelf in actie te komen. Laat ze lekker hun gang gaan en let op een geschikt moment om weer met het boek verder te gaan. Wat doen Fin en Snip nog meer? Kunnen jullie dat ook? Breng terwijl ze spelen onder woorden hoe en wat ze spelen.

KUNSTJES DOEN

Doel: versterken begrip en beleving van wat in het boek gedaan wordt; spelplezier

Kunstjes doen is een echt peuterspel, maar het is natuurlijk afhankelijk van de mogelijkheden van de motoriek. Welke kunstjes kunnen de kinderen? Laat ze eerst zelf iets verzinnen met een bal. Misschien is het al een hele kunst om die omhoog te gooien. Geef een nieuwe spelprikkel om de pret wat langer te laten duren.

Bijvoorbeeld: Je laat een kind met de buik op een bal liggen en je wiebelt met je hand op hun rug zachtjes heen en weer. Of laat ze op een bal zitten en wat wiebelen. Laat ze rondlopen terwijl ze een bal op hun hoofd vasthouden. Doe zelf mee. Wat gebeurt er als je de bal loslaat?

IN DE MAND EN DOOR DE POORT

Doel: samen spelen; spelplezier

Het is nog niet zo gemakkelijk voor een peuter om een bal goed naar een ander te rollen of te gooien. Test uit hoe dicht kinderen bij elkaar moeten zitten of staan om dat te laten lukken. Breng variatie aan door een bal in een mand te laten gooien. Laat het vooral goed lukken, bijvoorbeeld door de mand dichterbij te schuiven als dat nodig is. Van je benen maak je een poort waar de kinderen een bal door rollen. Draai daarna de rollen om: de kinderen maken nu een poortje.

